

Megtárgyalta a 2015. évi költségvetés első fordulóját a Képviselő-testület

Az elmúlt egy hónapban két testületi ülést is tartott a falu vezetősége, a 2015. évi költségvetés I. fordulójára előterjesztésre került a törvényben rögzített február 15-i határidőre.

Elfogadta a testület a 2015. év első féléves munkarendjét, a II. félévet május 31-ig kell jóváhagyniuk. Változtak az önkormányzati szolgáltatási díjak. Az új táblázat elérhető a lakosság számára a www.lovas.hu/e-onkormanyzat/onkormanyzati-szolgáltatasi-dijak címen.

Néhányat kiemelve: a Faluház Nagyterme családi rendezvény céljából kizárólag lovasi lakosok számára engedélyezhető, 3.000 Ft/5 óra díjtétel mellett, ezt követően 300 forint további megkezdett óránként, takarítási kötelezettséggel, a takarítószer nem biztosítja az önkormányzat. Az önkormányzat által támogatott lovasi székhelyű civil szervezet összejövelei számára nem belépődíjas rendezvény esetén ingyenes a terembérlés, belépődíjas és gazdasági célú rendezvénye esetén, amely a szervezet céljaival kapcsolatos 15.000 Ft/nap azzal, hogy különleges körülmények esetén egyedi megállapodás

alapján is lehetséges a bérlés. Ezekon kívül minden más rendezvény egyedi megállapodás tárgyát képezi. Sportfoglalkozás 3.000 Ft/nap, árusítás, termékbemutató 5.000 Ft/nap. A fénymásolási, nyomtatási és egyéb irodai díjak nem változtak.

Közel 19,7 millió forint normatív támogatást és hozzájárulást kap Lovas, mely az elmúlt évi eredeti költségvetésben tervezett hozzájárulásokhoz képest 3,6 millió forintos növekedést jelent. Hét fő közfoglalkoztatási program keretében foglalkoztatott bértámogatására

2014. december hónaptól 2015. év február/március hónapig 2 millió 53 ezer forintot kap az önkormányzat. Felújítási-fejlesztési célú támogatásra nem tervez az önkormányzat az elemi költségvetésben, azonban ezt év közben nyertes pályázat módosíthatja. Hasonlóan az elmúlt évekhez, 2015-ben is várható a DRV Zrt. által fizetett koncessziós eszközhasználati díjból származó bevétel, azonban ezt bevételnövekményként építik majd be a költségvetésbe év közben. A 2015. évre tervezett közhatalmi bevételek az elmúlt évi tényadatokhoz képest

csökkenést mutatnak, melynek oka, hogy 2014. évben főleg az építményadó és gépjárműadó esetében hátralékos befizetések történtek, melyek az előző évek elmaradt befizetései, ezekkel az összegekkel ezért nem számolhatnak ebben az évben. Az idegenforgalmi adó bevétel előirányzatának megtervezésekor már figyelembe vették a megemelt adómértéket (400 Ft/Fő/éj). Közhatalmi bevétel jogcímen összesen 20,5 millió forintra tervez az önkormányzat. 2015. évben. 2014. évben az önkormányzatnak sikerült jelentős összeget megtakarítani, melyet a 2014. december 31-én leköttöt betétként rendelkezésre álló összeg támaszt alá. A pályázati lehetőségek kihasználása érdekében, ahhoz hogy tudjon pályázati önrészt biztosítani, az önkormányzat felhalmozási célú maradvány felhasználást tervezi 10,5 millió forint összegben. Összességében az Önkormányzat 55 millió 786 ezer forint bevételre számíthat. Egyben módosította a testület a hatályos törvényi előírásoknak megfelelően az önkormányzat vagyonáról, vagyonkezelés és gazdálkodás szabályairól szóló önkormányzati rendeletet.

Szendi Péter

KÖSZÖNET!

Február 7-én a Lovas Jövőjéért Egyesület által rendezett gyermekfarsangra elkísértem a két unokámat, úgy gondoltam, hogy megosztom Önökkel az ott tapasztaltakat.

Annyi mindennel készültek a szervezők, a körülményekhez képest mindent megtettek a sikerért. Vidám játékokat vezettek le, még a szülőket is bevonva. Volt az asztalon szendvics, pogácsa, süti, üdítő, ingyen elvihető, de szívesen tettünk a becsületkasz-

zába, mert tudom, hogy ez nekik sokba került.

Díjazták a jelmezeket könyvtalvánnyal, volt zsákbamacska, tombola, aminek nagyon örültek a gyerekek. Egy negatív tapasztalatom volt, hogy több gyereket nem hoztak el, de valószínű az influenzás időszak az oka, de sajnálom, hogy kimaradtak.

Tehát köszönet nektek, akik a háttérben és a helyszínen tevékenykedtetek, hogy az én unokáim és a többiek is jól érezték magukat.
Szabóné Teri

A szervezőktől megtudtuk, hogy a zsűri ezek alapján döntött: ötletesség, elkészítés, élet-hűség.

Zsűri szavazat:

1. Gésák: Ferencz Zoé és Vellai-Nemes Szofi.
2. Szamuráj: Vellai - Nemes Samu
3. Kisbaba: Pintér Hupa Csanád és Bagoly: Szabó Ábel

Közönség szavazat:

Bohóc. Maász Márton

Mindig van mire figyelni!

Koránt sincs vége a télnek, bármilyen szépen süt a nap és olvad a hó. Már ezen a télen is több olyan esetről számoltunk be, hogy kihülés állapotában nyújtottunk segítséget valakinek. És ez a valaki több esetben fiatalember volt. Talán az emberekben jobban tudatosult már, hogy az idősek esettebbek, és több odafigyelésre van szükségük, és hamarabb észreveszik a szükségletet esetükben. De elesett, segítséget szenvedő, áldozati helyzetben lévő bárki lehet, egy fiatal is.

Íme, egy konkrét eset: A körzeti megbízottak a 19 megyére kiterjesztett közbiztonsági program keretében végeztek ellenőrzést Papkeszi régi vasútállomása területén, február 10-én kora délután, amikor egy parkoló járműre lettek figyelmesek. A gépkocsiban egy fiatal, nehezen kommunikáló, akadozva beszélő férfi ült. Az igazoltatás során elmondta, nem tudja mikor állt le a járművével, már nem volt üzemanyaga, nem evett semmit, és nagyon fázott, szemmel láthatóan kihűlt. Az intézkedő rendőrök a szolgálati gépkocsiban az erre a célra bekészített takaróval betakarták, forró teával megittatták, ételt adtak neki. A

mentők kikerkezéséig a polgármesterrel történt kapcsolatfelvétel után a helyben kialakított önkormányzati melegedőbe szállították. Értesítették a 24 éves, magyarpolányi férfi hozzátartozóját a történetéről és a gépkocsi feltalálási helyéről. A mentők elsődleges ellátásként infúzióval látták el, majd kórházba szállították.

Ebből is látható a rendőrség felkészültség, de az együttérző lakossági bejelentések is kellenek ahhoz, hogy ne történjen megelőzhető tragédia a területünkön. A télen az is több időt tölt a szobában, aki egyébként szereti a friss levegőt. Ezzel pedig együtt jár, hogy olyan elfoglaltságot keressünk, amely a lakásban végezhető. Ma már szinte minden háztartásban van internetezésre alkalmas eszköz. Február 11. az internetezés világnapja. Ismételjünk egy kicsit!

Tippek gyerekeknek, fiataloknak és felnőtteknek is az internetes zaklatás megelőzésére

1. Mindig tartsd tiszteltben a többiekét! Nem láthatod, milyen hatással vannak szavaid, vagy az általad küldött képek másokra, ezért fon-

tos, hogy tartsd őket tiszteltben, és gondold meg, mit mondasz/küldesz másoknak.

2. Használd az eszed, mielőtt közzéteszed! Bármit küldesz, vagy posztolsz online, legyen az fotó, vagy szöveg, nagyon gyorsan elterjedhet, csak látszólag törölhető, örökre online maradhat.

3. A jelszavadat kezeld úgy, mint a fogkefédet – ne oszd meg másokkal! A mobil számodat csak megbízható barátainak add meg!

4. Blokkold a zaklatót! Tanuld meg, hogyan blokkolhatod vagy jelentheted, aki kellemetlenül viselkedik, és ne vágj vissza, ne válaszolj haragból!

5. Mentsd el a bizonyítékot! Tanuld meg, hogyan mentheted el a sértő üzeneteket, képeket vagy online beszélgetéseket!

6. Beszélj róla! Ha sérelem ért, mondd el egy felnőttnek, akiben megbízol, vagy hívd a Kék Vonal Helpline számát: 116 111, vagy a rendőrséget, 107, 112!

7. Ne állj félre, ha tudsz róla, hogy valakit zaklatnak! Támogasd az áldozatot, jelentsd a zaklatást! Te hogy

érezned magad, ha senki nem állna melléd?

Az internet használatra vonatkozó tanácsok sorában mindenképpen beszélni kell a vásárlásról. Minden évben nő azon büntető eljárásoknak a száma, amelyben az internetes vásárlásnál előre utalták a vételárát, és nem érkezett meg a termék, vagy nem a megállapodott, vagy rosszabb minőségű termék érkezett. Az eladó pedig attól kezdve elérhető sem volt.

Alapszabály az internetes vásárlásnál az utánvétellel történő fizetés! Ez biztosítja a vevőt, hogy a terméket feladják, és biztosítja az eladót, hogy fizetnek. Persze ez a postai küldéssel megoldható vásárlásokra vonatkozik. A nagyobb méretű termékeknél mindenképpen létrejön a személyes találkozó, amely már egyfajta garancia, hogy tisztességes üzlet köttessen.

Igaz, a nem megbeszéltek termék küldése ettől még előfordulhat, de az már bizonyítja a családi szándékot, a küldemény útja nyomon követhető, és a hamis eladó utolérhető.

Stanka Mária r. őrnagy
Balatonalmádi
Rendőrkapitányság

RENDELKEZÉS AZ ADÓ 1+1 %-ÁRÓL

Az idei esztendőben is rendelkezhetünk jövedelemadónk egy részéről. 1%-át valamelyik egyháznak, másik 1%-át pedig egy civil szervezetnek ajánlhatjuk fel.

Lovas Jövőjéért Egyesület
Nagy Gyula Művészeti Alapítvány
Lovas Egyesület
Lovasi Polgárőr Egyesület
Magyar Katolikus Egyház
Magyar Református Egyház

Adószám: 19384878-1-19
Adószám: 19380575-2-19
Adószám: 18933967-1-19
Adószám: 18936757-1-19
Technikai száma: 0011
Technikai száma: 0066

Hirdessen a Lovas Hírekben!

1/8 oldal 600 Ft

1/4 oldal 1100 Ft

1/2 oldal 2000 Ft

egész oldal 4000 Ft

Információ:

Lovas Teleház – Tel.: 06/87-575-083

Lovas Önkormányzat – Tel.: 06/87- 447-694

Lovasi Hírek

A LOVASI ÖNKORMÁNYZAT HÍRLEVELE

Felelős kiadó: Lovas Község Önkormányzata

Felelős szerkesztő: Szendi Péter

ISSN 2061-0793

Lapzárta: minden hónap 20-ig. A megjelent cikkek nem feltétlenül egyeznek meg a kiadó véleményével.

Tel.: 06 30 530 3466 | E-mail: szendipeti@gmail.com

Nyomtatás: OOk-Press Kft. 8200 Veszprém, Pápai u. 37/A

www.ookpress.hu

Lovason is volt falusi disznóvágás

Gyermekkorom meghatározó élményei közé tartozik a disznótör. A téli hónapok egyik fontos eseménye volt mindig, ma is az. Ilyenkor összejön a család. Gyerekként nagyon élveztem a lóti-fúti szerepet: a férfiak és az asszonyok között hoztuk-vittük az üzeneteket.

Nem mindenkinek adatik meg, hogy otthon, családi körben részt vegyen a disznótörben. De ettől még szeretheti a házas ízeket, a toros étkeket. Szerencsére manapság egyre több helyen foglalkoznak azzal, hogy bemutassák ezt a régi, szép szokást.

Kapóra jött, hogy a Spirk család ezzel a hagyományörző eseménnyel kezdett el a tavalyi év folyamán foglalkozni, természetesen a hozzátartozó gazdasági tevékenységgel együtt. Szombatonként a tihanyi piacon árulják a friss házi disznóságait: hurka, kolbász, tepertő, pecsenye és egyéb füstölt árut, melyek teljesen hazai, hagyományos módon készülnek. Miután már jártam a szomszéd településeken is disznóvágáson, úgy éreztem mi is tudunk ilyen szervezni, az egyesületünk lebonyolítaná a szervezést, a Spirk család pedig befektetné az anyagiakat, így a lovasiaknak is lenne egy „saját disznóvágása”. Egy lett az ötlet a tettel, ahogy mondja a sláger szövege, kitűztük a dátumot, aztán ahogy közeledett az időpont egyre idegesebbek lettünk, mert az időjárás rossz időt jósolt arra a hétvégére. Hét közben ezért Spirk Lacival körbefóliáztuk a faluház udvarán lévő nyitott tetőt, hogy elfogadható körül-

ményeket tudjunk biztosítani rossz idő esetén is. Ahogy az időjós előre jelezte, jött is a hó, a szél, a havaseső, de Sárdi Máté és csapata körülrakta sátrakkal is a fix „L” alakú tetőt.

Reggel aztán érkeztek a kíváncsiskodók, elsőként jött egy pesti kislány a szüleivel, mert ő még ilyen életében nem látott. Kicsit késett a „coca” aztán annál gyorsabban következtek az események. Azt vettük észre, hogy csendben, európai módon le is vágták szegény párát és már perzselik is. Igaz, hogy ezt már nem szalmával, hanem gázzal. Közben Abonyi Gábor meghozta az üstöt és a gázszámolyt, a lányok pedig, Kránitzné Erika, Hudanik Erzsike és Tözsérné Irénke már fel is tették főni az orjalevesnek valót.

A tűz már ropogott a kemencében mikor érkezett Mátyás Pista barátunk, hozta a szokásos házi pálinkáját és olaszrizlingjét. „Fotó Háber” barátunk Varga Jani, lázasan videózott közben és fényképezett, mindent megörökítve, így senki semmit nem tud letagadni, ami ott történt. Aztán jött Hajdu-Briant Ági, hozta a levesbe való zöldségeket, majd Hull Zizi a szokásos finom sütijét, Csikászné ízletes sajtos rúdját. Aztán szép sor-

jában érkeztek az árusok, a Sárk borozó, Császár pincészet, Konrád bió elemőzsia, Majoros savanyúságok és lekvárok. Mint mindig, most is jöttek az ismerős arcok, akik mindig, minden eseményen megjelennek - köztük polgármester asszony is - a falu aktív magja. Közben a disznó már darabokban volt, lekerült a „rémfáról”, már ettük is a finom pirosra sült „börkét”, ami különleges csemege és csak ilyenkor van. A tepsikben és a kemencében megsültek az előző nap elkészített hurkák és kolbászok, illetve a friss pecsenye és tepertő. A hangulatot fokozta a jó kis „retro” zene, amit Tari Tibi discós kollégája szolgáltatott, néhány amatőr fellépő részvételével. Már sokan vártuk az orjaleves elkészültét, ami fél egyre el sikerült is, finom csigatésztával tálalva, erre minden résztvevőt meghívtunk.

Ebben az időszakban volt olyan létszám, amivel elégedettek lettünk volna az egész nap során. A környező falvakat teleraktuk plakátokkal, de sajnos az időjárás sok embert elriasztott. Közben főtték a húsok, belsőségek az üstben, töltötte a kolbászt az összeszokott kis csapat, sőt volt olyan vállalkozó kedvű is, aki bemosakodott a töltelek áru készítéséhez. A Keresztyén közösség adományából és a Spirk család kedvezményével 60 főnek ingyenes disznótoros kóstolót osztottak ki. Aki ott volt, jól érezhette magát, aki nem, reméljük jövőre eljön. Az ételek finomak, minőségiak voltak. Köszönjük mindenki munkáját, aki önzetlenül hozzájárult ahhoz, hogy itt mi helyi lakosok jól érezzük magunkat és minden évszakban legyen esemény a faluban. Köszönjük Szendi Petinek és a Balaton Rivierának is, hogy reklámozták az eseményünket.

Horváth Ferenc

LOVASI ESTÉK

Február 25. (szerda) 18.00 óra: Szabó Róbert tudományos főmunkatárs (MTA Csillagászati és Földtudományi Kutatóközpont, Csillagászati Intézet): A Naprendszeren kívüli bolygók keresése és tanulmányozása.

Olyan kérdésekre keresi a választ, hogy hogyan jött létre a Naprendszer, lehetséges-e élet más bolygókon. Szót ejt a Kepler jelentőségéről a csillagok pontosabb megértésében, bemutatja a magyar vonatkozású eredményeket is. Miként válik a tudományos fantasztkum fantasztkus tudománnyá? Igaza volt-e George Lucasnak? Az előadásból ezekre a kérdésekre is választ kapunk. Utána derült idő esetén csillagvizsgálás.

Március 4. (szerda) 18.00 óra: Nagy Pál: A Kilimandzsárón jártam.

A Kilimandzsáró rétegvulkán Tanzániában, az ország és egyben Afrika legmagasabb hegycsúcsa. Azért választotta, mert viszonylag könnyű megmászni, leginkább csak gyalogolni kell. 1790 méteren kezdtek, a csúcs 5896 méteren volt. Öt kemény nap alatt jutottak fel. Képekkel illusztrált élménybeszámoló.

Március 13. (péntek) 18.00 óra: Dr. Zacher Gábor: Mindennapi függőségeink.

A népszerű toxikológus beszél a génekről, nagyapjáról, aki lovífüggő volt és kártyázott is. Saját magáról csokoholistáról és a munkaalkoholistáról, az online és offline világról, az első feleséről, meg egy lehányt zakóról, a jónapotról, meg miért marad vizes a gyereke háta zuhanyozás után. (Az előadás az Eötvös Károly Megyei Könyvtár támogatásával valósul meg).

Március 18. (szerda) 18.00 óra: Horváth Sándor: Barangolás a Keszthelyi hegység és Tapolca barlangjaiban egy fotós szemével.

Barlang fogalma, keletkezése és az elmúlt évek kiemelkedő sikereinek és felfedezéseinek élménybeszámolója fényképek segítségével. Az előadásokra a belépés díjtalan, de adományt köszönettel elfogadunk. Mindenkit szeretettel vár Lovas Község Önkormányzata! Bővebb információ: Szendi Péter 87/575-083, 30/530-3466. E-mail: konyvtar@lovas.hu.

Eröss Zsolt özvegye nem szereti, ha sajnálják

Nehezen viseli, ha sajnálják, életfelfogását viszont szívesen átadja másoknak. Eröss Zsolt özvegye ma már tele van tervekkel és a hegymászást népszerűsíti. Sterczer Hildával lovasi előadása után beszélgettem.

– Pozitív, vidám, kiegyensúlyozott volt az előadása. Arra számítottam, hogy lesz egy mélabú, ami átszövi az egészet. De nem így történt. Ezek szerint jól van?

– Jól vagyok. Zsolt halála után is kérték tőlem, hogy tartsak előadásokat. Akkor is az volt a félelem, hogy majd én milyen szomorú leszek, de nagyon feldob, mikor ezeket az előadásokat tarthatom, mert ez egy nagyon szép közös múltunk. Az egyik csúcspontja az életemnek ez a két expedíció, amit Zsoltnak köszönhetek. Nagyon jó dolog újra meg újra átélni, hogy mi milyen csodás dolgokat csináltunk együtt.

– Akkor egyfajta nosztalgia van ilyenkor...

– Igen, jó belegondolni, hogy mennyi mindent kaptam én tőle, és ilyenkor az ember nem a veszteség oldalát nézi, hanem a nyereség oldalát.

– Sok helyre hívják?

– Volt egy időszak, amikor azt mondtam, hogy nem. A halála után közvetlenül még év végéig ezt csináltam és a 2014-es évben viszont nem. Pont azért, mert az egy mély pont volt lelkileg, de most újra elkezdtem az előadásokat.

– Hogyan reagálnak ma Önre az emberek? Sajnálkoznak még vagy ezen már túllendültek?

– Hála Istennek ezen már túllendültek. Nekem igazából az volt a legnehezebb, a sajnálkozással megbirkózni. Én egy sváb lány vagyok, és édesapám mindig azt mondta, hogy lányom, inkább irigyeljenek, mint sajnáljanak. Azzal jobban megbirkózom, hogy irigyelnek, a sajnálattal nehéz volt mit kezdeni. Sőt, még egy

arcul csapás volt mindegyik, ami tudatosította bennem mi történt és élem lökte azt, amivel nem akarok mindennap találkozni. Most már ez egy könnyebb dolog.

– Úgy gondolom, hogy a hegymászonak a halálhoz való viszonya egész más lehet. Van valami, ami még az életnél is fontosabb számukra. Mi az?

– Fontosabb dolog, hogy elérjük a célunkat. Tudatában vagyunk a veszélynek, viszont azt is tudjuk, hogy ennek ellenére nekünk van egy célunk. Ez a kockázat ebben benne van és elfogadjuk. Mint ahogy elfogadjuk, hogy fázik a kezünk és akár le is fagyhat vagy például kellemetlen, hogy nem tudok öt napig fürödni és kellemetlen lehet, hogy meg tudok halni. De ezek a tényezők gyakorlatilag egyenlőségjellel vannak egymás mellett. Miközben megyünk a hegyen nem azon gondolkozunk, hogy jaj, mikor fog megnyílni alattam a hómező, mert hát ha van itt egy gleccser, vagy mi van ha kiszakad a fixkötél. Igen tudjuk, elő tud fordulni, de ezen nem gondolkodunk, mert ha ezen gondolkodnánk, akkor nem másznánk. Hiszen ki akar rettegni? Erre mondta Zsolt anno, hogy ő is fél, de ő tud ezzel mit kezdeni.

– Ez a gondolkodás mód kialakul vagy ez az adott ember sajátja? Tehát azért leszek hegymászó, mert én ezt eleve így gondolom, másképpen álllok a dologhoz vagy közben alakul ez ki?

– Közben. Persze van egy alaphozzáállás, de közben is alakul. Úgy hívjuk, hogy mentálisan megerősödik az ember. Elkezd valaki sziklát mászni, először még borzal-

Sterczer Hilda volt a Lovasi Esték előadássorozat első vendége

masan fél, aztán hozzászokik a magassághoz. A halálhoz való hozzáállásunkban még érdekes, hogy ha egy hegymászó mászás közben meghal, azt el tudom fogadni. De volt egy barátunk, aki nem volt hegymászó és meghalt a hegyen. Azt nehezebb volt elfogadni. Egy hegymászonál ez más, ő vállalja a kockázatot.

– Mivel foglalkozik mostanában?

– Most nagyon érdekesen alakul az életem, Végre lett egy jövőképem, ami nagyon fontos az embernek. Megcsináltuk a Hópárduc Alapítványt és gőzerővel azon dolgozunk, hogy a sportmászást az iskolákba is eljuttassuk. Ennek a tematikáját dolgoztuk most ki. Budapesten már van olyan fal, ahol már ez működik, járnak csoportok hozzánk. Az előadásaimban pedig arra szeretnék buzdítani másokat, hogy igenis bármilyen nehéz a helyzete, abból ki lehet mászni. Nekem is segített egy pszichológus, hogy feldolgozzam a gyászt és látom, hogy én is tudok segíteni másoknak. Amilyen segítséget én kaptam, azt szívesen átadom.

Forrás:

Veszprém Megyei Napló,
Prevcis Éva

Himalája nő szemmel

A fent említett címmel tartott teltházás előadást a tragikusan elhunyt Eröss Zsolt hegymászó felesége Sterczer Hilda. A kiváló sportember két évvel ezelőtti tette tiszteletét a faluház nagytermében.

Február 4-én kezdődött a Lovasi Esték előadássorozat. Első vendégünk Sterczer Hilda volt, aki férjével közös expedíciójáról beszélt. Változatos képi világgal, olykor humorral fűszerezve mondta el, milyen érzés néként megmászni a hegycsúcsokat. Sokan azt hiszik, hogy a hegymászás kifejezetten férfias sportág, holott nincs különbség a férfi és a női teljesítmények között. Igaz elismerte, hogy a hegymászók csupán tíz százaléka nő. Az Eröss Zsolt által készített videóban, a világ ötödik legmagasabb hegye a Makalu tárult elénk, csodálatos képi világgal. Megható volt Zsoltot viszontlátni, olykor a végkiemerülés határán.

Sterczer Hilda mesélt pókfóbiájáról is, mely Nepálban ismét „előkerült”, említést tett a hatalmas rizsültetvényekről, a földművelésről is. Bivalyerős embereket ismert meg a helyiekben, hatalmas teherbíró képességgel. Egy ilyen komoly expedíció azért tart minimum másfél hónapig, mert az emberi szervezettnek alkalmazkodnia kell a nem megszokott körülményekhez, a magasságokhoz. Nehéz volt megszoknia, hogy nem tud minden nap tisztálkodni, de ami „kiverte a biztosítékot”, az az volt, hogy a hajmosásról is olykor le kellett mondania.

Sterczer Hildában egy igazi, erős asszonyt ismerhettünk meg. Ehhez szüksége volt pszichológusra, akihez a mai napig jár. Az előadás az Eötvös Károly Megyei Könyvtár támogatásával valósult meg.

Szendi Péter

A kisgyermek ösbizalommal születik érzelmi biztonságra van szüksége

A pszichológusok nem okos emberek, hanem érzékenyek - vezette be előadását dr. Vekerdy Tamás pszichológus, a Lovasi Esték programsorozat vendégeként február 11-én. A zsűfólásig telt teremben nagy érdeklődés fogadta a doktor urat.

Előadásában négy életkort érintett, az óvodáskort, a kisiskoláskort, a kamaszkort, mindig vissza-vissza-utalva a legmeghatározóbb időszakra, a születéstől a három éves korig terjedő évekre.

A pszichológus szakember humoros, érthető előadómódja megindította a résztvevőket, mindenki ráismerhetett saját életének, nevelési elveinek helyességére, vagy éppen hibáira. A másfél órás program alatt jókat derültünk, és ráeszmélünk a mindennapok tévedéseire, többek között arra, hogyan rontjuk el gyermekeinket a sokszor ostoba kérdéseinkkel, ahelyett, hogy hagy-nánk, míg saját maga meséli el élményeit.

Az óvoda szociális szükséglet, csak azért van szükség rá, mert olyan az életmód, hogy a szülők dolgoznak, a gyermekeknek pedig napközben lenniük kell valahol. Óvodára egyébként nem lenne szükség, hiszen az elsődleges nevelési szintér a család, ahol teljes egészében kielégülnek a gyermek szociális szükségletei, azon kívül vannak szomszédjai, barátai, testvérei, unokatestvérei, akikkel játszani tud. A normális kisgyerek a nap végére mocskos és szakadt - jelentette ki Vekerdy Tamás. Egy svéd monda szerint, a gyerekek akkor van baj, ha új csizmát kapott, és nem keresi azonnal a legnagyobb pocsolját, hogy átgazolhasson rajta.

-Mi volt az óvodában? Országos válasz: Semmi. (Nem akarok visszaemlékezni, hagyjuk ezt) Mi volt az ebéd? Nem tudom. (Csináljunk bármit, csak hagyjuk az óvodát). A gyermek este fürdésnél, mese, puzsi után egyszer csak spontán elkezd mesélni. A szülő ne akarja visszalökdösní a kérdéseivel az óvodába. Ilyen kérdéseket hiba föltenni egy óvodában eltöltött nap után, hiszen a gyermek, akiért megérkezett az anyukája, már „nem az óvodában van”. Egy Sopron környéki felmérésben 5000 gyermek vett részt. Az egyik kérdés az volt, hogy mi a legjobb az óvodában? A legtöbb válasz így hangzott: „az, amikor anya értem jön”.

Vekerdy Tamás tovább fűzte a mindennapi élet szituációból hozott példáit. Gyakran érkezik olyan válasz is a gyerekektől, hogy „játszottunk”. Mire a szülő:

„Csak? És más nem volt?” Mire a gyermek azt válaszolta: „Joli néni mesélt is.”

Az óvodáskorú gyermeknek nagyon fontos a mindennapos mese és a játék. Az óvodai nevelés országos alpprogramjában kiemelt helyet kap a szabad játéktevékenység, hiszen a kisgyermekkor legfontosabb és legfejlesztőbb tevékenysége, s így az óvodai nevelés leghatékonyabb eszköze. Az óvodában előtérbe kell helyezni a szabadjáték túlsúlyának érvényesülését. A játék kiemelt jelentőségének az óvoda napirendjében, időbeosztásában, továbbá a játékos tevékenység szervezésben is meg kell mutatkoznia.

Tudományos kutatások támasztják alá, hogy azok a gyermekek, akik minden nap hallanak mesét, az iskolába lépésük idejére másfél évvel előzhetik meg anyanyelvi fejlődésükben azokat, akik csak rendszeretlenül hallanak mesét. Az anyanyelv pedig a gondolkodás alapja.

A szülőnek nem kellene azt elvárni, hogy az óvodában iskolás módra tanuljanak a gyermekek. Az óvodást tilos tanítani, az ő tanulási formája a spontán utánzásban valósul meg, illetve úgy, ha válaszolunk a feltett kérdéseire. Az óvodás gyermek egy spontán kiszolgáltatót utánzó. Ne javítsuk ki, ne tanítsuk beszélni, hanem adjunk jó mintát, meséljünk, énekeljünk, mondókázzunk neki - javasolta a szülőknak az előadó. Hangsúlyozta továbbá: az iskolába óvodás gyermek megy, akik óriási különbséggel egy-három év alatt érnek be az iskolára.

Vekerdy Tamás úgy véli, a kisiskoláskorral sok probléma van. Míg a régi magyar elemi iskolákban két-három év alatt kényelmesen tanultak meg olvasni a kisdiaákok, a mai oktatási rendszer elvárja a gyermektől, hogy minél előbb, már karácsonyra megtanuljanak olvasni. Pedig a zsenikről is tudjuk, hogy lassan érnek. Nagyon lényeges, hogy érzelmileg meleg öleléssel kell a gyermekek mellé állni. Az érzelmi biztonság pedig a korai szülő-gyermek kapcsolatban alapozható meg Ahogy Szondi Lipót mondta, a kisgyermek ösbizalommal születik, és a legnagyobb trauma az az ő életében, ha ez a bizalom

megrendül. A szülők akkor tesznek a legjobbat gyerekeikkel, ha az érzelmi biztonság megadásával biztosítják gyermekük számára a hátteret. Ehhez nagyon hasznosak a kisgyermekkor ölbéli játéka, a dögönyözés, csiklandozás, höcögötés, lovagoltatás, ritmikus hangadással kísért játékok, ezek mind-mind az érzelmi közlés eszközei. Személyes érzelmeket kapni, elfogadni és viszonzni érzelmileg igényessé tesz. S ennek akkor lesz óriási haszna, amikor a gyermek belép a kamaszkorba, hiszen a külvilággal szemben a család totális védelmet ad - szólt a hallgatósághoz a szakember.

Vekerdy Tamás az olykor megdöbbentő mondatai előtt figyelmeztette a résztvevőket, mielőtt teljesen megdöbbenének: az iskola az iskolás dolga és nem a szülő dolga. Az állandó számonkérés családi pokollá válhat. A szülő legyen ott a gyermeke mellett, segítsen neki, ha kéri. A legnagyobb baj, ami történhet, hogy a gyermek legfeljebb rossz tanuló lesz. De nem kell megijedni, hiszen az iskolai teljesítmény nem korrelál az életben való beválással. A mai gyermekeket sem szabad gyötörni. És nem kell otthon gyakorolni. Délelőtt kell gyáekorolni, amikor a gyerek vércukor szintje a legmagasabb. Egyszerre keveset intenzíven, majd egész más kell csinálni. Utána aludni kell, mert alvás közben tanulunk. A részmozzanatok lesüllyednek és automatizálódnak - magyarázta nagyon nyomatékosan Vekerdy doktor. Majd hozzátette: tanuláspszichológiai tévedés az, hogy otthon kell még foglalkozni az iskolával, a házifeladatnál fölölegesebb dolog nincs; az eminsens odakeni, a többi leírja szünetben az eminsensröl.

Egy kis kitekintőnek elmondta, hogy Európa legjobb és leghatékonyabb iskolái Finnországban működnek, ahol a gyermekek átlagban napi négy órát tanulnak. Ott is van alaptanterv és hozzá egy miniszteri levél, amelyben az áll: „kedves koléga, arra kérem, hogy ezt az alaptantervet ne tartsa be! Alkalmazza a mindenkor helyhez és időhöz és az egyes gyerekekhez!” A modern pedagógiában fontos lenne szem előtt tartani, hogy egyes gyerekekről beszélünk, és nagy hangsúlyt kellene fektetni a differenciálásra.

Vekerdy egyik kedvenc példája a mai írásktatási módszer. A régi tanító nénik ösztönösen alkalmazott módszere még az volt, hogy a gyereket arra bátorították, otthon a

földre terített újságpapíron kerekítés a betűket, minél nagyobbakat, minél vastagabb postairónnal. A Funkcionális Anatómiai Intézet akkori agykutatója, Hámosi József meg is erősítette: az iskoláskorú, első osztályos gyerekek keze anatómiailag még nem alkalmas arra, hogy a gyakorlófüzet apró sorai közé még apróbb vonalakat húzogasson. A finom mozgáskordinációt pontosan az a gyakorlat segít kialakítani, amit a régi módszer ért elő, és ezt a régi tanító nénik ezt ösztönösen, tapasztalatból tudták.

1904-ben azt is tudták még, hogy a kamaszkorban nem szabad a gyereket megterhelni, 14-15 éves korban ugyanis nem volt új tananyag, hiszen tisztában voltak vele, hogy a kamasz fiziológiai eredetű lustaságban szenved. A mai iskolarendszer erre nincs tekintettel, pont abban a korban követel maximumot a gyerektől, amikor ő arra fizikailag nem képes, mégis hetedik, nyolcadikban kell a maximumot hozni, mert ezen múlik a továbbtanulásuk. A mai oktatási rendszer elmentmond mindannak, amit a régi magyar iskola tudott, és ez súlyos probléma. Vekerdy Tamás újabb megdöbbentő dologgal állt elő: legyünk gyermekeink cinkosai az iskolával való küzdelemben! A kamaszt szabadon kell engedni. Egy olyan világban, ahol ennyi minden fenyegeti? Minden vizsgálat azt mutatja, ha jó előélet, jó érzelmi biztonság után szabadon engedjük őt, jól átvészeli a kamaszkort. Amelyik gyermek érzelmi nélkülözéssel érkezik a kamaszkorba, fenyegetheti, hogy később rossz társaságba keveredik, esetleg drogfüggő lehet. Ha egy gyerek jó érzelmi háttérrel érkezik, nincs igazán fenyegetve. Az a szülő, aki a gyermekének kb. tíz éves koráig a tv nézést, számológép használatot, telefonhasználatot tudta korlátozni, kézben tudta tartani, akkor is olyan lesz, mintha függővé vált volna, de ki fog jönni belőle. Ha jól átvészeli ezt a nehéz időszakot, 21-23 éves korában újra egy kedves fiatal néz majd vissza ránk.

Vekerdy tanár úr tanácsa: hagyjuk a gyermekünket, hadd legyen „rossz tanuló”. Ha már az iskola teljesítmény centrikus, ne követeljük tőle mi is teljesítményt! Ne kínozzuk otthon korrepetálással, ehelyett adjunk érzelmi biztonságot, ölelést, együttléteket, közös reggelizést!

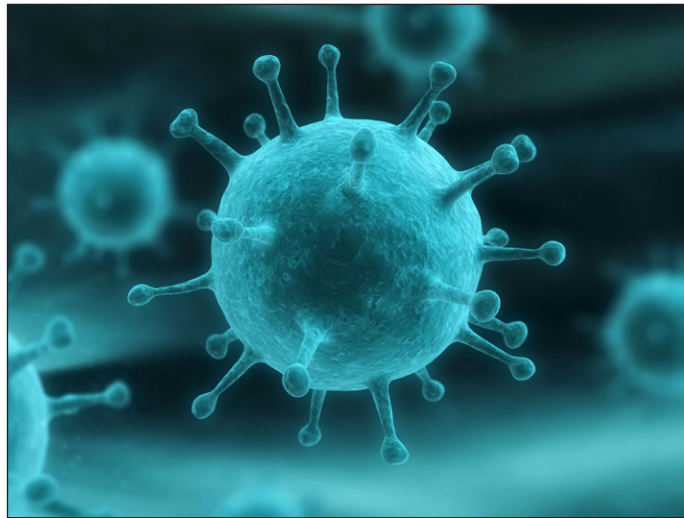
Szücs Zsuzsanna

Újra itt a járvány

Az influenza. Bizony tíz éve nem volt ekkora járvány a körzetben sem. De most itt van. Hirtelen felszökő, magas lázzal, rossz közérzettel, izomizületi fájdalommal, torokfájással, náthával, köhögéssel. Vagy nem. Mert nagyon változatos képet mutat: van, aki be sem lázasodik igazán,

csak pár napig érzi fáradtnak, gyengének magát, esetleg köhög kicsit. Néha nehéz megítélni, hogy valóban influenza, vagy „csak” egy „szokványos” vírusos felső légúti hurut.

A teendők mindkét esetben ugyanazok, legalábbis az első napokban: lázcsillapítás, bő folyadékfogyasztás, pihenés, meg kell adni az esélyt a szervezetnek, hogy leküzdje a kórokozót, hiszen vírus ellen nincs gyógyszerünk. Nem is kell okvetlenül azonnal orvoshoz fordulni, csak ha pár nap múlva még mindig magas láz áll fenn, vagy átmeneti javulás után ismét jelentkeznek, illetve, ha valami új tünetet észlelünk, ez már szövődményt jelent.

Ez lehet hörghurut, tüdőgyulladás, arcüreg- és belső fülgyulladás. Ilyenkor már szükség van az orvosi beavatkozásra. De ha pár napon belül lázталanná válik a beteg, kicsit még gyenge, fáradékony, de napról-napra jobban érzi magát, már túljutott a nehezen.

Nagyon fontos lenne a védőoltás, de sajnos az utóbbi időben egyre kevesebben jelentkeznek érte. Igaz, most kiderült, hogy nem az a vírustörzs okozza a

járványt, ami ellen a védőoltást elkészítették, de ezek a vírusok akkor is rokonok, tehát valamennyi védettséget így is nyújt a védőoltás, valamint sokkal kisebb a szövődmények előfordulása. Ezért javasolnám, hogy jövőre jelentkezzenek érte, mert ez az egyetlen lehetőség a betegség megelőzésére, a járvány elkerülésére!

Jó egészséget!

dr. Bardóczy Miklós
házi orvos

Röviden egy elsősegély és újraélesztő előadásról

Immár második alkalommal, az idén február 14-én szerveztünk egy tájékoztató előadást elsősegélynyújtásról és újraélesztésről. Felsőörsről két polgárőr kolléga jött át az előadás kedvéért. Lovasról annak ellenére, hogy két alkalommal is ki lett értesítve a falu, mindössze hat polgárőr vett részt az ismertetőn. «Civil» érdeklődés az idén nem volt. Az elmúlt évben az ilyen tanfolyamon még volt egy civil érdeklődő.

Az előadást Zsigmond

István egy kollégájával, Ákossal tartotta, az előadás kimondottan jó színvonalon zajlott. Külön köszönet nekik. Tavaly még arról beszéltünk az előadás után, hogy kéne venni egy újragélesztő automata berendezést a faluba, amit mindenki által hozzáférhetően kell tartani, hogy baj esetén, aki ért hozzá, tudjon segíteni, míg kiér a mentő, megérkezik a segítség. Az idő kislelkben ismét a pesszimizmust igazolta. Amíg nem lehet elérni, hogy több

olyan ember legyen, aki képes kezelni falunkban egy ilyen berendezést, addig felesleges kiadás. Jó lenne, ha másként igazolná az élet és ez a cikk kimozdítana valamit az eddigi álló helyzetéből. Falunkban elég sok idős ember van, és egy ilyen berendezés nem csak nekünk, hanem a környékbelieknek is segíthet adott esetben.

Szűcs József
polgárőrség vezetője

Az ország túlsó felén találták meg a segítséget kérő nénit

Egy idős nő kért telefonon segítséget, de a 112 helyett tévedésből magánszámot hívott. A véletlenül feltárcsázott balatonalmádi nő értesítette a rendőrséget. Elmondta, hogy csak annyit tud a bajbajutottáról, hogy a Kossuth utca 55. szám alatt lakik. A rendőrök megtalálták, habár az ország túlsó feléről érkezett a hívás.

Január 25-én kora délután érkezett egy segítséget kérő bejelentés a Veszprém Megyei Rendőr-főkapitányság segélyhívószámára egy balatonalmádi lakostól. A bejelentő elmondta, hogy egy idős nő hívta fel a mobil telefonján, aki segítséget kért, mert már háromszor elesett és nem tudott felállni. A bejelentő nő annyit tudott még elmondani, hogy a bajbajutott a Kossuth u. 55. szám alatt lakik.

A Veszprém Megyei Tevékenységirányítási Központ utasítására a járőr kiment Balatonalmádiban a Kossuth utcába, de ott 55. számot nem talált. Az utcában ellenőrizték az ott lakó időseket. Ezután a Balatonalmádi Rendőrkapitányság illetékeségi területének minden településén ellenőrizték a megadott címet. Az utcákban ott is ellenőriztek minden idős embert, a bejelentéssel kapcsolatba hozható személyt azonban nem találtak.

A keresés végül még január 25-én este eredményre vezetett, kiderült, hogy a segítséget kérő egy Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében élő 90 éves nő volt. Az illetékes rendőrkapitányság értesítésével így a segítség eljutott hozzá. A kutatást irányító szolgálatparancsnok Miskolczi Roland r. fztls. volt.

Stanka Mária r. őrnagy
Balatonalmádi
Rendőrkapitányság